

Qualis Granskningsrapport

Smedby förskolor i Norrköping

Granskning genomförd i april 2013
av Kerstin Forsberg och Malin Torstensson Samuelsson
Q-Steps Kvalitetssäkring AB

Sammanfattning av rapporten – Smedby förskolor

Smedby förskolor är två kommunala förskolor i Norrköpings kommun. Förskolorna är uppdelade i Körsbäret och Äpplet med 76 barn respektive 98 barn. Körsbäret har fyra avdelningar och två arbetslag. Äpplet har fyra avdelningar - en storavdelning 1-5 år, tre åldershomogena avdelningar - och två arbetslag. Runt förskolorna finns radhusområden och villaområden. Ett fåtal barn bidrar med sin erfarenhet av annat modersmål och annan kultur. Arbetet med Qualis startade 2011. I denna första granskning i april 2013 når förskolorna 72 poäng och därmed blir förskolorna certifierade enligt Qualis kvalitetssäkringssystem.

Äpplet och Körsbäret är två förskolor som under de senaste åren haft gemensam förskolechef. Förskolorna delar en ateljépedagog som utmanar arbetslagen i reflektion, inspirerar till kreativ verksamhet, styr en del inköp och som kan bidra till att utveckla Reggio Emilias filosofi. Förskolorna delar även en administratör, har gemensamma arbetsplatsträffar och gemensam arbetsplan.

En tydlig organisation präglar förskolorna vilket är en god plattform för allt utvecklingsarbete. Organisationen möjliggör en varierande verksamhet i alla hörn av förskolornas hus och gårdar. Pedagogerna fördelar sig så att de har en liten grupp barn med vilka de kommunicerar och utmanar sina kompetenta barn.

Trygghet och trivsel är ett annat starkt område. Förskolorna har ett aktivt arbete kring allas lika värde bland annat genom att uppmärksamma barnens kroppsdelar och rita dessa på olika sätt. Likabehandlingsplanen är ett aktivt dokument som har en tidplan för uppdatering varje år. Kartläggning för att hitta de ställen där barnen känner otrygghet görs tillsammans med barnen.

Förskolorna har 84 procents högskoleutbildade medarbetare vilket är en potential i förskolornas grundkompetens. Alla medarbetare samtalar om sin kompetensutveckling på medarbetarsamtalet. Pedagogerna skriver även en pedagogisk deklARATION som de använder i samtal med varandra och sin förskolechef.

Förskolorna behöver arbeta med begreppet lära så att det blir naturligt att reflektera över lärandet och inte bara görandet. På så vis kan barnen göras mer delaktiga i sitt eget lärande och även reflektera över lärandet som pågår hela tiden. I arbetet med lärande kan pedagogerna även utveckla en samsyn kring kunskapsbegreppet.

Ytterligare ett förbättringsområde är att synliggöra hur de systematiskt utvärderar och stödjer genomförandet av det nationella uppdraget. Förskolorna har en systematisk struktur i kvalitetsarbetet men alla delar behöver synliggöras så att medarbetarna kan se hur allt hänger samman. Då kommer förskolorna att kunna komma ännu längre i sin kvalitet.

Smedby förskolor - en kort presentation

Smedby förskolor, Äpplet och Körsbäret, är två kommunala förskolor med en gemensam förskolechef. Körsbäret har 76 barn och Äpplet har 98 barn. Körsbäret har fyra avdelningar och två arbetslag. Äpplet har fyra avdelningar (en storavdelning 1-5 år och tre ålderhomogena avdelningar) och två arbetslag. Båda förskolorna deltar i ett Reggio Emilianätverk. Förskolorna har öppet från klockan 06.15-18.30 och samverkar med varandra under lovperioder. Runt förskolorna finns mest villor och radhus. Ett fåtal barn bidrar med sin erfarenhet av annat modersmål och annan kultur.

Äpplet startade i augusti 1975 och Körsbäret 1979. Lokalerna är underhållna och väl utnyttjade genom olika sorters lekfulla rum som alla kan använda, såsom ateljéer, samlingsrum för gemensamma aktiviteter i storgrupp och sinnenrum. Förskolornas alla rum präglas av det skapande som barnen inspireras till i det projekterande arbetssättet.

Utomhusmiljön är varierande och innehåller många möjligheter till olika slags aktiviteter för barnen såsom gångar, buskar att gömma sig i, traktordäck att klättra på, hinderbanor, möjlighet till att skapa med färg samt sandlådor och gungor. Gårdarna har också medvetet försetts med ”kinagungor” där fler barn gungar samtidigt.

Förskolechef är Kenneth Holmberg. En lagledare från varje arbetslag utgör tillsammans med chef, ateljépedagog och assistent en ledningsgrupp som har möte var fjortonde dag. Äpplet har 14,95 tjänster och Körsbäret 12,1 tjänster.

Genomförande av arbetet med självvärdering och granskning

Förskolornas alla arbetslag och ledningen har före vårt besök genomfört en självvärdering av Qualis kvalitetskriterier inom elva olika områden. Ledningen har lämnat en skriftlig redovisning av hur arbetet bedrivs inom de elva områdena samt vilka utvärderings- och förbättringsmetoder förskolorna använder sig av. Ledningen har även kompletterat med planer och rapporter för att belysa förskolornas kvalitet. Dessutom har kvantitativa tal redovisats inom kvalitetsområdena Organisation, Kompetens och Resursutnyttjande. De utvärderingsmetoder som förskolorna har använt är Qualis enkäter till föräldrar och personal och till barn som är fyra och fem år. Av förskolornas 68 barn över fyra år har 68 svarat (100 procent). Alla barnens föräldrar (en förälder/barn) har erbjudits att svara på föräldraenkäten. Enkäten har besvarats av 138 föräldrar av totalt 174 vilket innebär 79 procents svarsfrekvens. Av förskolornas 28 medarbetare har 28 svarat (100 procent). Vi har tagit del av allt material i god tid innan besöket.

Granskningen på plats har skett i form av att vi externa granskare har tillbringat två och en halv dag i förskolorna. Vi har deltagit i verksamheten vid alla avdelningar och intervjuat grupper av ledning, personal och föräldrar.

På följande sida redovisas resultatet av arbetslagens och ledningens självvärdering. Längst till höger i tabellen redovisas den bedömning som vi granskare har gjort.

Tabell 1: Självvärdering och extern värdering

Kvalitetsområde	Självvärdering avdelningar En kolumn per arbetslag				Självvärdering förskolechef	Extern värdering granskare
	Spegeln/ Paletten Körbåret	Tråden/ Virveln Körbåret	Stjärnan Äpplet	Lilla, mellan och stora Björn Äpplet		
A. Utveckling och lärande	4	4	4	4	4	4
B. Trygghet och trivsel	5	5	4	5	4	5
C. Barns delaktighet i läroprocessen	4	2	4	3	3	3
D. Arbetssätt och pedagogroll	4	4	4	4	4	4
E. Föräldrainflytande	4	5	4	4	4	3
F. Organisation	6	6	6	6	6	6
G. Styrning och ledarskap	4	4	4	4	4	4
H. Kommunikation	5	4	4	4	4	4
I. Kompetens	6	6	4	3	5	5
J. Resursutnyttjande	4	5	5	5	4	4
K. Image	4	6	5	6	5	3

Verksamhetens kvalitet inom elva områden

Utveckling och lärande

Lärmiljön är öppen innehållsrik och inbjudande (steg 1) med alla sina vrår inne och ute där barnen får göra upptäckter och inspireras till skapande. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära utgör grunden för den pedagogiska verksamheten (steg 1) vilket märks i barnens iver och engagemang i de aktiviteter som de deltar i. Många skratt hörs när barnen gör nya upptäckter. Förskolorna har ett projekterande arbetssätt med tema som grund där barnens idéer och tankar tas tillvara skriver förskolechefen.

Handlingsplaner används för barn i behov av särskilt stöd (steg 1). När det uppstår undringar kring ett barn gör pedagogerna en pedagogisk kartläggning. Arbetslaget funderar över hur de ska göra för att öka barnets möjligheter att positivt delta i verksamheten. Blanketter finns som kartlägger barnets styrkor och behov och tar också upp hur pedagogerna ska arbeta. Om förskolan behöver gå vidare upprättas en handlingsplan tillsammans med föräldrar enligt kommunens mall och riktlinjer.

Förskolan har metoder för att följa upp och dokumentera barns allsidiga utveckling och lärande (steg 2) genom det underlag som förskolorna har inför utvecklingssamtal, både för pedagoger och för föräldrar, samt genom sin spaltdokumentation. Förskollärarna tar ett särskilt ansvar för det

pedagogiska arbetet i förskolan (steg 2) dels genom att 85 procent av medarbetarna är förskollärare men också genom att lagledarna är förskollärare.

Barnens stimuleras och utmanas i sin sociala utveckling (steg 3) främst genom att grupperna bryts ner i mindre grupper med pedagoger som är närvarande. Vi ser många olika grupperingar runt en mängd olika iscensatta aktiviteter där barn samverkar. Barnen tar hjälp och stöd av varandra i olika situationer där pedagogerna också finns nära. Pedagogerna skriver att de uppmanar barnen att ta hjälp av varandra i sitt lärande vilket barnen gör i samtal och i utvecklandet av sina idéer.

Förskolan arbetar aktivt med språk- och kommunikationsutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik (steg 3). Förskolorna har språk och kommunikation som ett av sina prioriterade mål. Varje arbetslag har brutit ned målkriterierna och beskriver hur de arbetar. Enligt utvärderingen i januari upplever några pedagoger att barnens språkförståelse blivit bättre. Andra pedagoger har tydliggjort vad de har behövt arbeta med och i uppföljningen ser de att barnen blivit bättre på att använda ord i t.ex. matsituationen. Andra använder bilder för att förtydliga språket. Tecken används för att förstärka språket. Förskolorna använder SIT (språkligt impressivt test) vilket är ett grammatiskt test som bedömer barnets språkförståelse. Genom att använda SIT för 4-5-åringar kan pedagogerna se vad i verksamheten som behöver förändras för att stödja barnens språkutveckling.

På alla avdelningar märker vi att förskolorna arbetar med matematik, naturvetenskap och teknik. Till ateljén kommer barn i olika omgångar för att tillverka en pinne med något som hänger ner. När den dekorativa pinnen är klar provas den i luftströmmen från en fläkt. I ett snickarum med gamla tekniska prylar skapar barnen nya saker. De använder tänger, hammare och andra verktyg. En perforerad plåt blev ett segel. I sinnesrummet upptäcker barnen hur speglar fungerar och även ficklampan. I ett rum utforskar små barn magneters egenskaper genom att pröva hur magnetiska ändrar kan hålla varandra. Matematiken är närvarande i samtal, på bilder och i lek.

Förskolan planerar, följer upp och utvecklar utbildningen för att öka varje barns möjligheter till utveckling och lärande (steg 3). Förskolorna har tre planerings- och utvärderingsdagar, en i augusti, en i januari och en i juni. Arbetslagens arbete utvärderas två gånger per år, i januari och i juni. Förskolechefen har en tydlighet i målkriterier som varje arbetslag i augusti ska ha skrivit ner hur arbetslaget ska göra för att uppnå. Allt följs upp i januari och utvärderas i juni. De långsiktiga målen är tydliga i att ge varje barn möjlighet att utvecklas och lära inom olika områden.

Förskolan har fokus på språk och kommunikation i alla situationer (steg 4). Förutom vad som tidigare sagts under steg 3 kan tilläggas att alla pedagoger är noga med att berätta för barnen vad som skall hända och vilka valmöjligheter de har. I pedagogintervjun berättar pedagogerna att de har haft extra reflektioner kring hur de pratar med barnen. De upplever att de blivit mer språkligt medvetna och att det märks i barnens språk.

Olika former av dokumentation och utvärdering används regelbundet för att följa upp barnens utveckling och lärande (steg 4). Pedagogerna har prövat sig fram i olika slags dokumentation. Den vi ser pedagogerna använda är spaltdokumentation som fylls i under tiden som man har någon aktivitet med barnen. Man fyller i vad barnen säger och gör. Detta används sedan när man tillsammans sammanställer materialet inför utvecklingssamtalet. Pedagogerna använder även portfolio. Det finns en handlingsplan för portfolio. Portfolion ser lite olika ut i olika avdelningarna

men alla innehåller bilder och texter. I hallarna finns årshjul med dokumentation från temat som pågår. Årshjulen har i några avdelningar kopplingar till läroplanen och lärandet. I vissa avdelningar finns även en ”kommunikationscentral” där man samlat bilder för barnen att reflektera över. Vi ser att bilderna är tummade och använda av barnen.

Pedagogerna stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande (steg 4) genom sitt utmanande och frågande förhållningssätt. I de olika projekt som temat förgrenas i fångas barnens intresse upp och utmanas genom nyfikenhetsfrågor. Barnens intressen synliggörs och dokumenteras delvis på väggar. Vi tar del av hur pedagogerna är närvarande och utmanande. Ofta berättar pedagogerna vad barnen gör i dokumentationen mer sällan vad de lär sig. I pedagogintervjun blir det tydligt att pedagogerna har använt ordet ”göra” när de hade kunnat använda ordet ”lära”. Genom att använda ordet ”lära” kommer barnens lärande att bli ännu tydligare och kan därmed också dokumenteras tydligare.

Frågor i barnenkät	Stämmer helt	Stämmer	Stämmer inte alls
Jag får ofta visa vad jag lär mig	66 %	25 %	9 %

Frågor i föräldraenkätenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Utvecklingssamtalet bygger på dokumentation av mitt barns utveckling och lärande	56 %	23 %	9 %	1 %	11 %
Förskolan erbjuder en utvecklande verksamhet för mitt barn	64 %	25 %	10 %	1 %	0 %
I arbetet med barnens lärande har förskolan fokus på språk och kommunikation	46 %	33 %	9 %	1 %	11 %
I arbetet med barnens lärande har förskolan fokus på matematik och naturvetenskap	31 %	25 %	15 %	1 %	28 %

Vi ser av enkäten att de allra flesta föräldrar är mycket nöjda med att förskolorna har en utvecklande verksamhet.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Det finns en tydlig koppling mellan utvecklingssamtalet och vårt arbete med barnens utveckling och lärande	35 %	57 %	4 %	0 %	4 %
Vår förskola har fokus på språk och kommunikation i alla situationer	32 %	64 %	0 %	0 %	4 %
Vår förskola har fokus på matematik och naturkunskap i arbetet med barnens lärande	14 %	68 %	14 %	0 %	4 %

Pedagogerna är i stort sett eniga i sina svar.

Alla arbetslag har skattat förskolan på steg 4 liksom även förskolechefen. Vi placerar förskolorna på steg 4 för att förskolorna har fokus på språk och kommunikation i alla situationer, använder olika former av dokumentation av barnens utveckling och lärande samt stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande (steg 4). Förbättringsområde är att synliggöra lärandet, använda ordet lära och på så sätt skapa ett klimat där barnen stimuleras att lära av varandra (steg 5).

Trygghet och trivsel

Förskolans fysiska miljö upplevs som trygg och säker. Förskolan har förankrade metoder för att ge varje barn tillsammans med föräldrar en god introduktion i förskolan (steg 1). Förskolorna gör hembesök som det första mötet mellan barnet och förskolornas pedagog. Vid hembesöket tas frågor upp och pedagogen berättar om förskolan samtidigt som han/hon får reda på vad barnet är intresserat av. Pedagogerna bekräftar hur värdefullt hembesöket är när det gäller att lära känna barnet. Föräldrarna bekräftar i intervjun också hembesökets värde. Förskolan har dokumenterade säkerhetsrutiner (steg 1) som sitter synligt på väggar.

Förskolan arbetar aktivt för att skapa ett klimat som präglas av trygghet och trivsel. Pedagogerna har ett gemensamt förhållningssätt och bemötande som genomsyrar hela verksamheten (steg 2). Engagemang präglar förskolan (steg 3). Alla pedagoger berättar gärna om sin verksamhet och vad de utvecklat i just sin avdelning. Engagemanget märks också i de många olika miljöerna som pedagogerna skapat. Miljön som den tredje pedagogen märks verkligen i alla avdelningar. Föräldrarna bekräftar också i intervjun pedagogernas engagemang.

Förhållandet inom personalgruppen samt mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt (steg 3). Alla pedagoger visar i enkäten att de instämmer helt eller till stor del i påståendet ”Förhållandet mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt” samt ”Jag trivs på min arbetsplats”. Vi lägger märke till den vänliga ton som råder både mellan pedagoger och barn och mellan barnen. Hela atmosfären i båda förskolorna andas respekt för individen. Förskolechefen följer upp att förhållandet mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt genom medarbetarsamtal, utvecklingssamtal, föräldraråd, enkäter, systematiskt arbete med arbetsplanen, likabehandlingsplanen och arbetslagsöverenskommelsen.

Genom barnintervju inför varje utvecklingssamtal samt genom barnenkäter mäter och följer förskolan kontinuerligt upp barnens trygghet, trivsel och säkerhet (steg 3). Varje barns introduktion följs upp genom en särskild blankett. Dessutom har båda förskolorna var sitt barnråd där barnen får berätta och komma med förslag på hur lokaler och utemiljö kan bli säkrare. Ämnena i barnrådet berör mest frågor kring hur man är mot varandra och kring miljön.

Förskolan har ett förebyggande och dokumenterat arbete för att förhindra diskriminering och kränkande behandling (steg 2). Förskolan har förankrade metoder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling (steg 4). De metoder förskolorna använder är systematiskt arbete med likabehandlingsplanen, handlingsplan vid akuta situationer, händelserapportering och närvarande pedagoger. Vi ser att pedagogerna arbetar aktivt för att göra olikheter till något naturligt genom att använda det skapande språket. Genom att fotografera bara ögonpar och sedan låta barnen rita dem blir olikheterna till en tillgång. Lagledarna gör en översyn av likabehandlingsplanen före påsk varje år. Därefter går revideringen ut till arbetslagen för vidare kommentarer. I augusti varje år finns den uppdaterade Likabehandlingsplanen klar att använda. En tydlig arbetsgång finns dokumenterad. Förskolorna gör kartläggning av riskzoner tillsammans med barnen, var de olika platserna är där de känner osäkerhet. Pedagogerna åtgärdar sedan så att barnen upplever sitt inflytande. Föräldrarna bekräftar i intervjun att Likabehandlingsplanen har tagits upp på föräldramöten, den hänger även i hallarna. Föräldrarna menar också att mycket av detta arbete pågår när vi föräldrar inte är i förskolan. Hade inte förskolorna haft metoder för att förebygga

diskriminering och kränkande behandling hade vi föräldrar märkt det, kommenterar någon i föräldraintervjun.

I det dagliga arbetet syns det att förskolan har en dokumenterad gemensam värdegrund (steg 4). Visionen är att alla ska få utveckla självkänsla, självförtroende, lust och självförtroende. Pedagogerna talar mycket om det kompetenta barnet vilket genomsyrar alla aktiviteter. Arbetsplanen med långsiktiga mål, visionen och allas grund i ”det kompetenta barnet” bildar en dokumenterad och praktiserad värdegrund. Glada lekande och utforskande barn som kommer med förslag och som är trygga i miljön är ett resultat av att värdegrunden genomsyrar verksamheten.

Förskolan arbetar aktivt och medvetet för att påverka och stimulera barnen att omfatta vårt samhälles grundläggande demokratiska värderingar (steg 4). Barnen är i hög grad involverade i det praktiska arbetet och deras tankar och intressen styr temaarbetet. I samlingar kommer barnens idéer och tankar fram genom att barnen ofta möts i mindre grupper. Barnråden i respektive förskola är en viktig demokratisk process.

Förskolan arbetar utifrån förankrade metoder för att varje barn ska utveckla förståelse för allas lika värde (steg 5). I de mindre grupperna där respekt och ömsesidighet är mer nära får barnen prova att tala inför andra, lyssna och bli lyssnad till. Genom turtagning respekteras också allas lika värde. Förskolorna använder teater, drama, film och böcker som metoder för att barnen ska utveckla förståelse för allas lika värde. En avdelning samarbetar aktivt med SFI (svenska för invandrare) för att barnen ska få möta människor de kanske annars inte möter.

Förskolornas metoder för att hantera konflikter och förhindra diskriminering och kränkande behandling utvärderas kontinuerligt (steg 5). Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras av lagledare och arbetslag och är klar till augusti varje år. Utvärderingen utgår från analys av bland annat Qualisenkäter. Alla barn har någon att leka med på förskolan. För några barn stämmer inte övriga påståenden något som följs upp av förskolorna.

Frågor i barnenkät	Stämmer helt	Stämmer	Stämmer inte alls
Jag tycker om att vara på förskolan	71 %	20 %	9 %
Jag är en bra kompis	68 %	29 %	3 %
Jag har någon att leka med på förskolan	87 %	13 %	0 %
Jag har roligt när jag leker med de andra barnen på förskolan	79 %	15 %	6 %
Jag tycker maten smakar gott på förskolan	61 %	32 %	7 %

Frågor i föräldraenkätenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Mitt barn trivs på förskolan	73 %	22 %	5 %	0 %	0 %
Förskolan erbjuder bra mat	27 %	42 %	23 %	4 %	4 %
Förskolan arbetar aktivt mot diskriminering och kränkande behandling	39 %	24 %	3 %	1 %	33 %
Personalen engagerar sig i mitt barn	56 %	35 %	8 %	1 %	0 %
Förskolan är välstädad	34 %	44 %	20 %	1 %	1 %
Förskolan har en stimulerande utemiljö	46 %	35 %	17 %	2 %	0 %

Påtagligt stor del av föräldrarna svarar ”Vet ej” om förskolan arbetar aktivt mot diskriminering och kränkande behandling. Majoriteten av föräldrarna visar att de är nöjda med förskolan vad gäller engagemang och stimulerande utemiljö. Föräldrarna tycker också att deras barn trivs på förskolan.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Jag trivs på min arbetsplats	68 %	32 %	0 %	0 %	0 %
Barnen trivs på förskolan	50 %	46 %	0 %	0 %	4 %
Vi vuxna reagerar mot diskriminering och kränkande behandling bland och gentemot	61 %	39 %	0 %	0 %	0 %
Förhållandet mellan personal och barn kännetecknas av förtroende och ömsesidig respekt	61 %	39 %	0 %	0 %	0 %
I vår förskola har vi enats om gemensamma normer	54 %	39 %	7 %	0 %	0 %

Medarbetarna trivs på sin arbetsplats, de visar varandra ömsesidig respekt och har enats om gemensamma normer.

Tre arbetslag har skattat förskolan på steg 5, ett arbetslag på steg 4 och förskolechefen på steg 4. Vi placerar förskolorna på steg 5 för att förskolorna har förankrade metoder för att varje barn ska utveckla förståelse för allas lika värde och för att förskolornas metoder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling utvärderas kontinuerligt (steg 5). Förbättringsområde är att hitta metoder så att varje barn ges tillfälle att reflektera över etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.

Barns delaktighet i lärprocessen

Barnens intresse, förmågor och behov präglar den pedagogiska verksamhetens utformning (steg 1). Lärandemiljön skapar goda förutsättningar för barnens delaktighet (steg 1). Genom att förskolorna ser miljön som en viktig del av verksamheten har pedagogerna utformat ett flertal rum i rummen. Barnen har på så sätt möjlighet att välja vad de vill göra då miljön talar till dem. Allt material finns tillgängligt för barnen. Varje avdelning har tillgång till en ateljé där olika slags skapande och utforskande äger rum.

Pedagogerna följer upp arbetet med barnens delaktighet (steg 2). Pedagogerna reflekterar tillsammans med barnen kring temat, kring gjorda utflykter och kring vad som hänt på gården. Barnintervjuer och barnrådet är en andra metoder för att följa upp barns delaktighet.. Barn uppmanas att göra egna val i sitt lärande (steg 2). Pedagogerna är lyhörda för vad barnen kommer med. De bejakar barnen och inbjuder dem till olika aktiviteter i vilket lärande sker.

Varje barns lärprocesser dokumenteras kontinuerligt och synliggörs för barnet och föräldrar (steg 3). Pedagogerna använder sig kontinuerligt av spaltdokumentation där de beskriver vad barnen gör och säger. Temat dokumenteras på väggar med bilder av vad barnen är med om och vad de upplever och lär. I barnens portfolio samlas främst bilder ibland med tydligt och dokumenterat lärande. Inför utvecklingssamtalen samlar pedagogerna ihop sin kunskap om barnet samt gör en barnintervju i vilken ingår frågan om vad barnet tycker att det lärt sig och vad det vill lära sig. Likaså i pedagogers och föräldrars blankett ingår dokumentation om barnets lärande.

Föräldrarna bekräftar i intervjun att pedagogerna dokumenterar och menar att lagom dokumentation höjer statusen.

Det finns en tydlig koppling mellan utvecklingssamtalet och förskolans arbete med barnets utveckling och lärande (steg 3). Resultaten som framkommer i utvecklingssamtalen finns med i förskolornas arbete med barnen. Hela pedagoggruppen är delaktig i varje barns dokumentation. Föräldrarna bekräftar att det som görs i verksamheten syns också hemma.

Barnen ges möjlighet att medverka i kvalitetsarbetet (steg 3) genom barnintervjuer, enkäter, barnrådet och genom reflektioner över vad de varit med om på gården eller på utflykten.

Frågor i barnenkät	Stämmer helt	Stämmer	Stämmer inte alls
Jag får ofta välja vad jag vill göra	54 %	34 %	12 %

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Barnen är delaktiga i läroprocessen	21 %	64 %	11 %	0 %	4 %

Enkätsvaren visar att det finns mer att utveckla runt barnets läroprocess.

Ett arbetslag har skattat förskolan på steg 2, ett arbetslag på steg 3, två arbetslag på steg 4 och förskolechefen på steg 3. Vi placerar förskolorna på steg 3 för att barnen ges möjlighet att delta i kvalitetsarbetet, för att det finns en koppling mellan utvecklingssamtalet och förskolornas arbete med barnets utveckling och lärande och för att läroprocesser dokumenteras och synliggörs för barn och föräldrar. Förbättringsområde är att utveckla metoder så att varje barn stimuleras att reflektera över sitt lärande, vilket innebär att pedagogerna än tydligare måste identifiera lärandet och benämna lärandet.

Arbetsätt och pedagogroll

Materialet finns tillgängligt för barnen. Leken ligger till grund för allt lärande. Arbetsätt och pedagogroll präglas av variation och flexibilitet (steg 1). Kreativitet och skapande präglar arbetsätt och lärande (steg 2) genom att ateljéerna har en central plats i verksamheten. Överallt syns barnens skapande i form av bilder av vitt skilda slag.

Pedagogerna stimulerar och utmanar barnen i att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga (steg 2), vilket är ett av förskolornas övergripande mål. När vi besöker avdelningarna hör vi hur pedagogerna uppmuntrar och bejakar barnen. Vi ser hur barnen tar för sig av det som finns i miljön ute och inne utan att fråga om lov, vilket visar att pedagogerna låter barnen känna tillit till sitt eget val. Pedagogerna inbjuder barnen till aktiviteter och berättar vad barnen kan välja på.

Verksamheten är roligt stimulerande och lärorik för alla barn (steg 3) genom att det finns så oerhört mycket att välja på. I förskolorna finns vattenlek, sandlek, forska med hjälp av iPad och en vuxen, iaktta bilder kring temat på iPad under väntan före lunch, några barn målar av en tulpan i en vas, andra målar abstrakta målningar och några barn utforskar magneternas egenskaper. Påtagligt är att de flesta barn är koncentrerade i en aktivitet tillsammans med ett mindre antal barn. Ibland samlas alla barn i ett arbetslag för gemensam sångstund, drama eller gymnastik.

Barnen uppmuntras till många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik samt dans och drama (steg 3). Ateljépedagogen spelar en viktig roll för att inspirera till skapande. Genom att pedagogerna sprider ut sig med färre antal barn ges också barnen tillfälle till att pröva olika uttrycksformer i olika sammanhang.

Pedagogerna dokumenterar och omprövar regelbundet arbetssätt och arbetsformer (steg 2) genom att temat dokumenteras och aktiviteter dokumenteras i spaltdokumentation, som sedan arbetslagen reflekterar över i sina möten. Arbetssätt och arbetsformer dokumenteras och utvärderas regelbundet i arbetslagen (steg 3). Pedagogerna använder gemensamma former för dokumentation av den pedagogiska verksamheten (steg 4). Vi tar del av dokumentationen från reflektionsmöten och konstaterar att reflektion över arbetssätt och arbetsformer bearbetas mer regelbundet i vissa avdelningar och mindre regelbundet i andra. Alla avdelningar har dock reflektion över arbetssätt och arbetsformer. Pedagogerna berättar också att de tagit hjälp av utvärderingsmaterialet BRUK från Skolverket för att få syn på vad de gör och vad de behöver förbättra. Arbetslagen använder sig av årshjul med dokumentation i bilder, kommunikationscentral med bilder som barnen reflekterar över, processvägg om temat, spaltdokumentation, fotoram och portfolio. Analys av arbetssätt och arbetsformer sker i januari och i juni. I juni utvärderas hela årets arbete. Då varje arbetslag har fått bryta ned de övergripande målen i målkriterier och beskriva vad de ska göra finns ett gott underlag för analys och utvärdering som kommer nästa års undervisning och pedagogiska verksamhet till del. Pedagogerna använder gemensamma former för dokumentation av den pedagogiska verksamheten (steg 4). Förskolorna har systematik i sitt kvalitetsarbete vilket hjälper dem i sin utveckling.

Pedagogerna utmanar barnen att pröva olika lösningar av egna och andras problem (steg 4). Vi hör hur barnen ständigt uppmanas att tänka själva på lösningar i de problem som uppstår i ateljén eller i andra aktiviteter. Vi hör också hur barnen är bekanta med att använda ordet hypotes som ett naturligt ord när de ska fundera över vad som kommer att hända när de planterar en toarulle, en platshandske m.m. i jord samt vattnar på det.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Våra arbetssätt och arbetsformer stimulerar och utmanar varje barns utveckling och lärande	28 %	61 %	11 %	0 %	0 %
Vi utvärderar arbetssätt och arbetsformer regelbundet i arbetslagen	71 %	29 %	0 %	0 %	0 %

Alla pedagoger är överens om att arbetssätt och arbetsformer regelbundet utvärderas.

Alla arbetslag skattar förskolan på steg 4 liksom även förskolechefen. Vi placerar förskolorna på steg 4 för att pedagogerna utmanar barnen att pröva olika lösningar av egna och andras problem, för den gemensamma dokumentationen av arbetssätt och arbetsformer samt för att utvärderingarna bidrar till verksamhetens utveckling. Förbättringsområde är att utveckla en samsyn kring kunskapsbegrepp och kunskapsutveckling som kan prägla pedagogernas arbete med barnens lärande.

Föräldrainflytande

Föräldrarna känner till förskolans uppdrag och hur verksamheten bedrivs (steg 1). I föräldraintervjun framkommer att föräldrarna känner till förskolornas uppdrag och att målen har presenterats för dem.

Pedagogerna har ansvar för att skapa en tillitsfull relation till föräldrarna (steg 1). Lagledarna berättar om att de i introduktionen välkomnar en familj till förskolan, inte bara ett barn. Första steget i introduktionen är att familjen erbjuds ett hembesök, vilket de flesta familjer välkomnar.

Pedagogerna uppmuntrar föräldrarna att engagera sig i verksamheten (steg 2). Förskolorna talar om "Välkommandets pedagogik" vilket betyder ömsesidigt förtroende och respekt. Den dagliga kontakten i hallen är något föräldrarna i intervjun vittnar om att pedagogerna verkligen tar sig tid till. Pedagogerna berättar att de i hallkontakten försöker få föräldrarna intresserade att titta på vad barnet gjort under dagen. I uppföljningssamtal och utvärdering av introduktionen, i enkäter och på föräldramöten tar pedagogerna reda på hur föräldrarna vill engagera sig (steg 2). Förskolorna har fixarkvällar då föräldrar engagerar sig i förskolornas gårdar. Pedagogerna berättar för oss om allt föräldrarna ordnat på gården i olika omgångar.

Föräldrarna ges möjlighet att delta i kvalitetsarbetet (steg 2) genom enkäter, uppföljningar, föräldramöten och utvecklingssamtal. I föräldramöten har pedagogerna tagit upp frågor som "Vad vill ni att ert barn ska få uppleva en dag i förskolan?" och "Vad är en kränkning". Föräldrarna har diskuterat frågorna i små grupper.

Den dagliga kontakten är viktig då pedagogerna tar sig tid och gärna visar föräldrarna vad barnet har upplevt under dagen. Arbetslagen skickar hem månadsbrev via mejl med mer allmän information. Utvecklingssamtalet är den centrala punkten i samverkan kring barnets utveckling och lärande då pedagogerna har förberett och samlat sin kunskap om barnet. Föräldrarna bekräftar att utvecklingssamtalet är väl förberett och att de får den kunskap de behöver om sitt barn. Förskolan samverkar med föräldrarna kring barnets utveckling och lärande (steg 3).

Förskolan följer upp föräldrarnas inflytande (steg 3) genom enkäter, föräldraråd, och uppföljningssamtal. I föräldraintervjun framkommer att föräldrarna tycker de har det inflytande de vill ha. Förskolan har forum för samråd med föräldrarna (steg 3). Ett gemensamt föräldraråd med föräldrarepresentanter och några av pedagogerna ordnas för båda förskolorna två gånger per termin och leds av förskolechefen. Minnesanteckningar skickas till alla föräldrar. Dessutom har arbetslagen föräldramöten på hösten.

Frågor i föräldraenkätenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Jag får vara med och påverka hur förskolan arbetar med mitt barns utveckling och lärande	26 %	35 %	25 %	7 %	7 %
Jag har möjlighet att vara delaktig i förskolans utvärdering och förbättring av verksamheten	38 %	29 %	19 %	3 %	11 %

61 procent av föräldrarna instämmer helt eller till stor del i att de får vara med och påverka hur förskolan arbetar med deras barns utveckling och lärande och 32 procent instämmer till viss del eller inte alls. Sju procent svarar vet ej.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Jag uppmuntrar föräldrar att engagera sig i förskolans verksamhet	21 %	53 %	18 %	4 %	4 %

Här visar pedagogerna att de kan göra mer för att få föräldrarna mer engagerade i förskolornas verksamhet.

Tre arbetslag har skattat förskolan på steg 4 och ett arbetslag på steg 5. Förskolechefen har skattat förskolorna på steg 4. Vi placerar förskolorna på steg 3 för att förskolorna samverkar med föräldrarna kring barnets utveckling och lärande, följer upp föräldrarnas inflytande samt har samråd med föräldrarna. Förbättringsområde är att utveckla fler metoder så att alla föräldrar känner att de kan vara delaktiga i sina barns utveckling. Förskolorna är på god väg att utveckla metoder och med att förfina de metoder de har.

Organisation

Förskolans organisation har en tydlig struktur (steg 1) med två förskolor, Äpplet och Körbäret, som leds av en förskolechef med personal-, budget- och arbetsmiljöansvar. Varje förskola har två arbetslag. Förskolorna har fyra lagledare och fyra biträdande lagledare. Förskolorna har en gemensam administratör och en ateljépedagog. Totalt har förskolorna 174 barn.

Förskolan är organiserad i grupper utifrån barnens behov och intressen (steg 2). Körbäret har fyra åldershomogena avdelningar. Äpplet har tre åldershomogena och en åldersblandad storavdelning. Förutom denna organisation delas sedan grupperna i mindre grupper där barnen ofta väljer efter intresse samt temagrupper.

Förskolechefen har metoder för att följa upp sin organisation (steg 2). Förskolan utvärderar kontinuerligt sin organisation och mötesstruktur (steg 4). Genom strukturerade och dokumenterade medarbetarsamtal, genom två uppföljnings- och utvärderingsdagar, genom enkäter, genom Qualis självvärdering och genom samverkansråd följer förskolechefen upp sin organisation. Genom strukturerade morgonmöten, genom lagledarrollen som har och tar ansvar för den dagliga verksamheten utvärderar förskolorna kontinuerligt sin organisation. Lagledarmöten sker var fjortonde dag. Genom dokumentation tar vi också del av de långsiktiga mål som systematiskt utvärderas. I personalintervjun framkommer att pedagogerna frågar sig ”Kan vi göra på ett bättre sätt?”. Möten har en tydlig struktur enligt de dokument vi tar del av. Förskolan har en effektiv mötesstruktur som stödjer dialog (steg 3) genom sina olika möten där alla möts i olika konstellation och där dialogen kan ske. Morgonmöten, husmöten, samverkan, arbetsplatsträffar, lagledarmöten och uppföljnings- och utvärderingsdagar möjliggör en tydlig dialog vilket vi tar del av från protokoll och i våra samtal med pedagogerna.

Genom sin tydliga organisation med chef, lagledare, assistent, ateljépedagog, arbetslag samt olika ansvarsområden såsom samverkan, miljöansvar, matematikpilot, Calunaambassadör, Hållbar utveckling, It, rumsansvar och temagrupperns ansvar har förskolan ett väl fungerande beslutssystem (steg 3). Förskolan har således även utformade och förankrade uppdrag på flera nivåer (steg 3). Förskolan har en väl fungerande organisation i arbetslag och ledning som garanterar en god daglig verksamhet (steg 4) genom de olika ansvarsområdena samt främst genom lagledarna.

Arbetslagen tar fullt ansvar för och följer upp varje barns utveckling och lärande (steg 5) genom att varje pedagog har mentorsbarn men hela arbetsgruppen är ansvarig. Före utvecklingsamtalen samlas arbetsgruppen för att tillsammans gå igenom sin kunskap om varje barn och dokumentera den. Arbetslagen prioriterar och fördelar arbetsuppgifter (steg 5) främst genom olika ansvarsområden men även genom morgonmöten där dagens specifika uppgifter går igenom.

Förskolan har en organisation som stödjer utveckling och som utvecklas med sitt uppdrag (steg 6) främst genom den systematik som förskolechefen driver i kvalitetsarbetet. Genom att systematiskt lyfta fram långsiktiga mål, låta arbetslagen formulera praktiken samt sedan följa upp och utvärdera hur praktiken blev - om målen nåddes – stödjer organisationen utveckling och utvecklas med sitt uppdrag. I varje arbetslagsmöte finns också en tydlig struktur med reflektion över arbetet. Förskolorna har en gemensam vision, en arbetsplan och en tydlig mötesstruktur.

Tabell 2: Sjukfrånvaro, andel barn 0-3 år och antal inskrivna barn per årsarbetare.

Kvalitetsområde Organisation	Smedby förskolor 2011	Genomsnitt i Norrköpings kommun 2011	Genomsnitt i riket år 2011 enligt SKL*/Skolverket
Total sjukfrånvaro per år	3,9 %	8,9 %	5,1 %
Andel barn 0-3 år	36,6 %	39,8 %	55 %
Antal inskrivna barn per årsarbetare	5,85	5,6	5,3

*Sveriges Kommuner
och Landsting

Förskolorna har mycket låg sjukfrånvaro, en mindre andel barn 0-3 år samt något högre antal barn per årsarbetare än i Norrköpings kommun och i riket som helhet.

Frågor i föräldraenkäten	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Förskolan har en väl fungerande organisation	33 %	37 %	16 %	0 %	14 %

Föräldrarna bekräftar i enkäten och i intervjun att organisationen är väl fungerande.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Förskolan har en bra mötesstruktur	61 %	36 %	4 %	0 %	0 %
Förskolan har en väl fungerande organisation	68 %	32 %	0 %	0 %	0 %
Mitt arbetslag fungerar väl	43 %	46 %	7 %	0 %	4 %
I mitt arbetslag har vi förmåga att prioritera och fördela arbetsuppgifter	36 %	46 %	14 %	0 %	4 %
Jag är förtrogen med vem som fattar beslut och har ansvar i alla delar av verksamheten	54 %	46 %	0 %	0 %	0 %

Pedagogerna visar genom enkäten och i intervjun att de upplever att de har en god organisation.

Alla arbetslag har skattat förskolan på steg 6 liksom även förskolechefen. Vi placerar förskolorna på steg 6 för att de har en organisation som stödjer utveckling och som utvecklas med sitt uppdrag.

Förbättringsområde är att synliggöra hur organisationens alla delar kan samverka och öka måluppfyllelsen. Ytterligare ett förbättringsområde är att synliggöra hur förskolorna systematiskt utvärderar och stödjer genomförandet av det nationella uppdraget.

Styrning och ledarskap

Förskolan har egna prioriterade verksamhetsmål utifrån de nationella målen. Personalen känner till de prioriterade verksamhetsmålen. Förskolan har ett påbörjat kvalitetsarbete (steg 1). I föräldraenkätens påstående ”Jag känner till förskolans mål” instämmer 29 procent helt, 43 procent instämmer till stor del, 22 procent instämmer till viss del, fyra procent instämmer inte alls och två procent svarar att de inte vet. Föräldrarna känner till förskolans verksamhetsmål (steg 2) vilket bekräftas i föräldraintervjun och delvis i enkäten.

Förskolan dokumenterar och utvärderar sina egna prioriterade verksamhetsmål (steg 2). Förskolechefen ser till att förskolan kontinuerligt planerar, följer upp och utvecklar utbildningen (steg 3). Förskolorna har en gemensam vision, ett gemensamt förhållningssätt samt gemensamma långsiktiga mål som bryts ner till praktik i varje arbetslag. Hur arbetet ska göras skrivs ner av arbetslagen och följs upp samt utvärderas i juni varje år. På arbetslagens reflektioner, på lagledarmöten och på de gemensamma dagarna i januari och i juni utvärderas de prioriterade målen. Förskolorna har ett systematiskt kvalitetsarbete med arbetsplanen, målkriterier, handlingsplaner, kompetensutveckling och enkäter och medarbetarsamtal. Det finns fungerande mål och utvärdering på alla nivåer som ligger till grund för fortsatt utveckling (steg 4).

Förskolan har ett öppet och tillgängligt ledarskap på alla nivåer (steg 2) genom chef, lagledare och ansvariga för olika områden. Förskolan har ett ledarskap på alla nivåer som skapar förståelse och delaktighet (steg 3) vilket framkommer tydligt i personalenkäten. I personalintervjun framkommer att pedagogerna diskuterar allas ledarskap. De upplever att alla stöttar varandra och ger positiv feedback. I föräldraintervjun ger föräldrarna en eloge till förskolechefen på det sätt som han har strukturerat och leder verksamheten.

Ledarskapet är tydligt och strategiskt på alla nivåer (steg 4). Tydligheten finns i arbetsplan och målkriterier. Strategiskt är det genom organisationen och lagledarskapet som finns närmast verksamheten. Förskolechefen uppmuntrar pedagogerna att bepröva sina egna erfarenheter och jämföra dem med andras (steg 4). Förskolorna nätverkar med andra Reggio Emiliainspirerade förskolor, där tankar och praktik diskuteras. Förskolechefen har skrivit och kommunicerat en ledningsdeklaration. Han har uppmanat varje pedagog att skriva sin egen pedagogiska deklaration som han tar upp i medarbetarsamtalet. Dessa deklarationer berättar pedagogerna att de använder och samtalar om i arbetslagen när någon ny person börjar.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Jag känner mig sedd och bekräftad av ledningen	43 %	50 %	7 %	0 %	0 %
I vår förskola har vi gemensamma mål som är tydliga	75 %	25 %	0 %	0 %	0 %
Vi utvärderar kontinuerligt den pedagogiska verksamheten	82 %	18 %	0 %	0 %	0 %
Jag känner mig delaktig i förskolans utveckling och systematiska kvalitetsarbete	54 %	43 %	0 %	0 %	4 %
Förskolans ledning är öppen och tillgänglig i sitt ledarskap	39 %	57 %	4 %	0 %	0 %
Förskolans ledning driver aktivt förskolans utveckling	75 %	25 %	0 %	0 %	0 %
I mitt arbetslag har vi gemensam syn på uppdraget	43 %	43 %	10 %	0 %	4 %

Som vi ser av enkätresultaten ovan är medarbetarna eniga om att förskolorna har en tydlig och väl fungerande organisation

Alla arbetslagen har skattat förskolan på steg 4 liksom även förskolechefen. Vi placerar förskolorna på steg 4 för att det finns fungerande mål och utvärdering på alla nivåer som ligger till grund för fortsatt utveckling. Vidare är ledarskapet tydligt och strategiskt på alla nivåer och förskolechefen uppmuntrar pedagogerna att bepröva sina egna erfarenheter och jämföra dem med andras. Förbättringsområde är att genom att synliggöra lärandet också tydliggöra ledarskapet för lärandet i alla delar av organisationen.

Kommunikation

Information ges vid inträffade händelser och uppkomna behov. Förskolan har skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen (steg 1). Förskolan har metoder för att sprida information, kunskaper och erfarenheter. Förskolan har etablerade rutiner för att samarbeta med berörda grundskolor (steg 2).

Föräldrarna får god och kontinuerlig information som berör deras barn (steg 3) genom främst det dagliga samtalet. Föräldrarna bekräftar den viktiga kontakten i hallen. Pedagogerna använder mest e-post istället för lösa lappar. Månadsbrev mejlas hem till föräldrarna och likaså protokoll från föräldraråd. Varje termin erbjuder förskolorna utvecklingssamtal med föräldrarna kring deras barn. Vid konflikter eller olyckor skrivs händelserapport och kontakt tas omedelbart. Att föräldrarna får god och kontinuerlig information följs upp genom det dagliga mötet, utvecklingssamtalet och enkäter.

Det interna och externa samtalsklimatet är öppet och förtroendefullt (steg 3). Både föräldrar och medarbetare bekräftar att det finns ett förtroendefullt och öppet samtalsklimat. Vi hör i de möten vi har att kommunikationen är öppen och förtroendefull.

Modern teknik används för att förbättra service och kommunikation internt och externt (steg 4). Internt använder förskolorna edu-konferens för att alla ska kunna ta del av protokoll och annan information. Varje avdelning har mejllistor till alla föräldrar. Ipad används av barnen och pedagogerna. En flicka sa i en samling ”Jag vill jobba med iPad vid lilla bordet!”. En pedagog

satte sig med henne och ytterligare några barn och letade efter bilder på hajar vilket var temat just då. Genom de digitala kamerorna och genom tillgång till videokanalen kan pedagogerna återvända till förmiddagens utflykt och reflektera över vad som hände via bilderna. Fotoramar, där bilder läggs upp, finns i varje hall. Förskolorna har en hemsida med sparsam men aktuell information.

Förskolan har en fungerande pedagogisk samverkan med grundskolan (steg 4) genom en gemensam samverkansplan. Samverkan syftar till att finna former för övergång som stödjer barnens utveckling och lärande och skapa trygghet i ett långsiktigt perspektiv. Vidare skall samverkan utveckla samarbetet mellan förskola och skola och pedagogerna ska utbyta kunskaper och erfarenheter. Planen innehåller tidsangivelser, antal besök för 6-åringarna samt uppföljningsdatum under hösten.

Frågor i föräldraenkäten	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Jag får god och kontinuerlig information om vad som händer på förskolan	54 %	38 %	8 %	0 %	0 %
Förskolan använder modern teknik för att informera om sin verksamhet	51 %	32 %	14 %	2 %	1 %

Föräldrarna bekräftar att de får god information men önskar ännu mer modern teknik.

Frågor i personalenkäten	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Förskolan har metoder för att sprida information, kunskaper och erfarenheter	25 %	68 %	7 %	0 %	0 %
Vi som arbetar på förskolan har en förtroendefull kommunikation	43 %	57 %	0 %	0 %	0 %
Vi har en etablerad kommunikation med socialtjänst, myndigheter och närsamhället i övrigt	7 %	36 %	46 %	7 %	4 %

Enkätsvaren bekräftar att kommunikationen med socialtjänst och myndigheter ej är etablerad. Däremot har förskolorna ett aktivt samarbete med den lokala ICA-affären.

Ett arbetslag har skattat förskolan på steg 5, tre arbetslag på steg 4 och förskolechefen på steg 4. Vi placerar förskolorna på steg 4 för att de använder modern teknik för kommunikation både internt och externt samt för en fungerande pedagogisk samverkan med grundskolan. Förbättringsområde är att etablera en kommunikation med socialtjänsten och myndigheter så att alla pedagoger i förskolorna är väl insatta i myndigheternas arbete.

Kompetens

Förskolan har en hög andel medarbetare för utbildning med barn. Förskolan har en plan för introduktion av nyanställda (steg 1). Kompetensutvecklingen är kopplad till individernas och verksamhetens behov (steg 2).

Förskolan har gemensamma och individuella kompetensutvecklingsplaner (steg 3). Den gemensamma planen finns med i Arbetsplan för Smedby förskolor och lyfter fram Kvalitetsutveckling (Qualis) och PIM – praktisk IT och Mediekunskap. I intervjuerna med ledning och medarbetare framkommer att hela Södra området i Norrköping har Reggio Emilias filosofi

som prioriterat kompetensutvecklingsområde. Inför medarbetarsamtalen får varje medarbetare fylla i kompetensutvecklingsbehov på kort och lång sikt efter en mall för Norrköpings Kommun. Via lagledarna får förskolechefen en bild av hur behoven i arbetslaget ser ut och genom medarbetarsamtalet hur individens behov ser ut.

Förskolan avsätter jämförelsevis goda resurser för kompetensutveckling (steg 3) med 1 797 kr per medarbetare och år. I personalenkäten framkommer att alla medarbetare instämmer helt eller till stor del i att Kompetensutveckling har hög prioritet.

Uppföljning och tillämpning av genomförd kompetensutveckling görs regelbundet (steg 4) genom att alltid följa upp kompetensutveckling i medarbetarsamtalet vilket bekräftas i intervju samt av enkäter. Både chef och medarbetare berättar att de i lagledarmöten, i husmöten och i arbetsplatsträffar följer upp genomförd kompetensutveckling

Kompetensutveckling är grundad på utvärderingar med koppling till förskolans långsiktiga utveckling (steg 5). Genom tydliga mål i arbetsplanen, arbetslagens reflektioner, lagledarmöten, medarbetarsamtal och uppföljningar i januari och utvärderingar i juni tydliggörs vilken kompetensutveckling som behövs på olika nivåer. Förskolorna har en tydlig inriktning mot en lärande och demokratisk förskola inspirerad av Reggio Emilias filosofi. I en brukarundersökning till förskolornas medarbetare framgår tydligt att förskolechefen aktivt driver förskolornas utveckling.

Tabell 3: Andel medarbetare med pedagogisk högskoleexamen och andel medarbetare med annan utbildning för arbete med barn.

Kvalitetsområde Kompetens	Smedby förskolor 2011	Genomsnitt i Norrköpings kommun 2011	Genomsnitt i riket år 2011 enligt Skolverket
Andel medarbetare med pedagogisk högskoleexamen	85,1 %	61,3 %	54 %
Andel medarbetare med annan utbildning för arbete med barn	14,9 %	38,7 %	41 %

Förskolan har en hög andel medarbetare med pedagogisk högskoleutbildning (steg 4) som vi ser av tabellen ovan. Tabellen visar även att den pedagogiska högskolekompetensen är mycket hög i jämförelse med både riket och Norrköpings kommun.

Förskolan har god kontinuitet i bemanning (steg 4). Förskolan tillämpar framgångsrika metoder för att rekrytera personal på kort och på lång sikt (steg 5). Förskolorna använder sällan korttidsvikarier utan löser de situationer som uppstår med hjälp av befintlig personal. Förskolorna tar emot lärarstuderande vilket gör att förskolorna tidigt knyter kontakt med blivande pedagoger. Genom att det erbjuds möjligheter till kompetensutveckling och specialtjänster (t.ex. ateljépedagog) har förskolorna en god kontinuitet i bemanning. Förskolechefen använder sig av verktyget ReachMe när ny personal ska rekryteras så att rätt kompetens tillförs arbetslag och förskola. Vi hör att många pedagoger varit i förskolorna länge medan andra är rätt nya. Föräldrarna berättar i intervjun att de är nöjda med bemanningen även om de ibland kan märka att pedagogerna har mycket att göra.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Kompetensutveckling har hög prioritet i vår förskola	43 %	57 %	0 %	0 %	0 %
Kompetensutvecklingen utgår ifrån förskolans, arbetslagens och individens behov	61 %	35 %	4 %	0 %	0 %
Det finns en plan för min kompetensutveckling	68 %	25 %	7 %	0 %	0 %

Enkätsvaren bekräftar att förskolorna har en god kompetensutveckling.

Arbetslagen har skattat förskolan olika. Ett arbetslag har skatta förskolan på steg 3, ett arbetslag på steg 4, två arbetslag på steg 6 och förskolechef på steg 5. Vi placerar förskolorna på steg 5 för att kompetensutvecklingen är grundad på utvärderingar med koppling till förskolornas långsiktiga utveckling. Förskolorna tillämpar också framgångsrika metoder för att rekrytera personal på kort och på lång sikt. Förbättringsområde är att tydliggöra och synliggöra kopplingen mellan förskolornas strävan mot högre måluppfyllelse och arbetslagens samt individens kompetensutveckling

Resursutnyttjande

Tabell 4: Kostnader och nettoresultat

Kvalitetsområde Resursutnyttjande	Smedby förskolor 2011	Genomsnitt i Norrköpings kommun 2011	Genomsnitt i riket år 2011 enligt Skolverket
Totalkostnad per barn	92 415 kr	100 790 kr	122 300 kr
Totalkostnad exklusive lokaler	71 623 kr	81 944 kr	105 000 kr
Personalkostnadens andel	66,8 %	73,5 %	73,5 %
Nettoresultat vid senaste bokslut	400 200 kr	-----	-----

Ekonomisk uppföljning görs av löpande intäkter och kostnader. Förskolan har budget i balans. Prognoser görs i relation till budget och utfall (steg 1 och 2). Förskolan har metoder för att skapa delaktighet i ekonomin (steg 3) genom information till lagledare, i husmöten och på arbetsplatsträffar.

Förskolans resursfördelning är anpassad till barnens behov av utveckling och stöd (steg 3). Genom lagledarmöten finns en möjlighet att anpassa resurser till barnens behov av stöd. Resursfördelningen för ett läsår görs efter de behov som finns och är kända. Förskolan eftersträvar att ha färre barn i de grupper där barn i behov av särskilt stöd finns, skriver förskolechefen i sin skriftliga redovisning. Varje arbetslag får en resurstilldelning av 500 kr per barn att använda och ansvara för. Arbetslagen i ett hus samarbetar kring material, tid, lokaler, schema och kompetenser. Lagledarna ansvarar för pengarna. Ateljépedagogen inspirerar alla arbetslag till kvalitet i införskaffande av material. Arbetslagen byter också material med varandra. Vi erfar att ett vitt samarbete äger rum runt det mesta i Smedby förskolor och på så sätt finns metoder för resurshantering på flera nivåer (steg 4).

Förskolechefen säkerställer att stöd och resurser finns för det systematiska kvalitetsarbetet (steg 3) genom kalendarium där tid finns för att skriva målkriterier, följa upp varje termins arbete samt

utvärdera läsåret. Tid avsätts för återkommande diskussioner om kvalitetssäkring av utbildningen det vill säga innehåll och arbetssätt (steg 4). Det finns ett systematiskt arbete med planering, uppföljning och utvärdering som återkommer år efter år. Målkriterierna följs upp av arbetslaget och av förskolechefen. Tre stängningsdagar ägnas åt det systematiska kvalitetsarbetet. Även i lagledarmöten och i samtal kring Qualis i arbetslagen ges tid till det systematiska kvalitetsarbetet. I personalenkätens påstående ”Jag känner till hur förskolan utnyttjar sina resurser” instämmer 21 procent helt, 61 procent instämmer till stor del och 18 procent instämmer till viss del.

Ett arbetslag har skattat förskolan på steg 4, tre arbetslag på steg 5 och förskolechef på steg 4. Vi placerar förskolorna på steg 4 för att metoder för resurshantering utvecklas på flera nivåer och att tid avsätts för återkommande diskussioner om kvalitetssäkringen av verksamheten, innehåll och arbetssätt. Förbättringsområde är att utveckla ett effektivt resursutnyttjande i alla delar av verksamheten genom att synliggöra hur tid, lokaler, pedagogernas kompetenser och material hänger ihop med verksamhetens kvalitet och hur delarna påverkar varandra.

Image

Förskolan gör försök att påverka sin image (steg 1) genom professionella och stolta pedagoger skriver förskolechefen. Förskolorna har yrkeskläder med förskolornas namn, namnskyltar på pedagogerna och tar emot lärarstudenter.

Förskolans olika verksamheter bidrar till förskolans image. Förskolan följer upp hur image har påverkats av de egna insatserna (steg 2). Förskolorna inspireras av och strävar mot Reggio Emilias filosofi. Detta innebär bland annat att förskolorna har en ateljépedagog och arbetar aktivt med skapande verksamhet i ett projekterande arbetssätt. Förskolorna använder också tecken som stöd för det talade ordet. Alla dessa insatser påverkar förskolornas image. Förskolorna följer upp sin image via enkäter till föräldrar men också direkt efter introduktionen samt vid utvecklingssamtalen. Föräldrarna berättar i intervjun att ryktet säger att förskolorna arbetar med ett undersökande arbetssätt och har bra med personal som följer barnen.

Förskolan har flera metoder för att informera om sin verksamhet och marknadsföra sig själv (steg 3). Hemsida, broschyr, deltagande i nätverk, öppna besöksdagar varje månad, lärarstudenter och studiebesök är de metoder förskolorna använder. Förskolans image speglar den faktiska verksamheten (steg 3) vilket ska ses i relation till de tre första kvalitetsområdena där förskolorna når steg 4, 5, och 3. Förskolorna har en god image vilket vi ser av enkätsvaren och får höra i intervjuerna.

Frågor i föräldraenkäten	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Förskolan har ett gott rykte	72 %	24 %	1 %	1 %	2 %
Jag kan rekommendera mina vänner att placera sina barn i vår förskola	78 %	18 %	4 %	0 %	0 %
Totalt sett är jag nöjd med mitt barns förskola	73 %	23 %	4 %	0 %	0 %

Föräldrarna visar i sina enkätsvar att de är mycket nöjda med sina barns förskola.

Frågor i personalenkät	Instämmer helt	Instämmer till stor del	Instämmer till viss del	Instämmer inte alls	Vet ej
Vår förskola har ett gott rykte	64 %	36 %	0 %	0 %	0 %
Jag rekommenderar föräldrar att placera sina barn i vår förskola	96 %	4 %	0 %	0 %	0 %
Totalt sett är jag nöjd med vår förskola	71 %	29 %	0 %	0 %	0 %

Pedagogerna visar också i sina enkätsvar att de är nöjda med sin förskola.

Ett arbetslag skattar förskolan på steg 4 ett arbetslag på steg 5 två arbetslag på steg 6 och förskolechefen på steg 5. Vi placerar förskolorna på steg 3 för att förskolorna har metoder att informera om sin verksamhet och den image förskolorna har speglar den faktiska verksamheten. Förbättringsområde är att utveckla metoder för att kontinuerligt kunna utvärdera och förbättra sin image. För att komma längre behöver förskolorna utveckla området Barns delaktighet i läroprocessen och arbetet med lärande som vi tidigare skrivit om. Detta påverkar både att genomföra det nationella uppdraget samt att nå goda resultat.

Slutomdöme

Smedby förskolor präglas av sitt kreativa, skapande och projekterande arbetssätt där de kompetenta barnen får ta del av många olika infallsvinklar i vår värld. Skrattande och upptäckande barn har spännande dagar i Smedby förskolor. Förskolorna når totalt 72 poäng i sin första granskning. Förskolorna blir därmed certifierade enligt Qualis kvalitetssäkringssystem, där kravet är minst 60 poäng totalt och lägst steg 3 inom alla kvalitetsområden.

Förskolornas starka sidor som är viktiga att tillvarata och vidareutveckla:

- Organisation – förskolorna har en god organisatorisk struktur, som stödjer utveckling och utvecklas med sitt uppdrag genom det systematiska kvalitetsarbete som är en grund i förskolorna.
- Trygghet och trivsel – förskolorna arbetar med förankrade metoder för att barn ska utveckla förståelse för allas lika värde. Arbetet med barnens trygghet, trivsel och förhindrandet av diskriminering och kränkande behandling utvärderas regelbundet.
- Kompetens – det finns en tydlig plan för kompetensutveckling genom att förskolorna inspireras av Reggio Emilias filosofi. Kompetensutvecklingen är grundad på utvärderingar och kopplas till förskolornas långsiktiga utveckling.

Förbättringsområden:

- Barns delaktighet i lärprocessen – förskolorna behöver utveckla metoder så att varje barn stimuleras att reflektera över sitt lärande, vilket innebär att pedagogerna än tydligare måste identifiera lärandet och benämna lärandet.
- Föräldrainflytande - förskolorna behöver utveckla fler metoder så att alla föräldrar känner att de kan vara delaktiga i sina barns utveckling och lärande. Förskolorna är på god väg att utveckla metoder och med att förfina de metoder de har.
- Image - förskolorna behöver utveckla metoder för att kontinuerligt kunna utvärdera och förbättra sin image. För att komma längre behöver förskolan utveckla området Barns delaktighet i lärprocessen och arbetet med barns lärande. Detta påverkar både hur förskolorna genomför det nationella uppdraget samt vilka resultat de når.

Nyköping och Finspång 2013-05-14

Kerstin Forsberg

Malin Torstensson Samuelsson

Bilaga: Sammanställning av poäng

Qualis poängmatris förskola

Förskola	Smedby förskolor
-----------------	------------------

	Kvalitetsområden	Faktor	Steg							Poäng
			1	2	3	4	5	6	7	
A	Utveckling och lärande	3				x				12
B	Trygghet och trivsel	2						x		10
C	Delaktighet i lärprocessen	2			x					6
D	Arbetsätt och pedagogroll	2				x				8
E	Föräldrainflytande	2			x					6
F	Organisation	1							x	6
G	Styrning och ledarskap	2				x				8
H	Kommunikation	1					x			4
I	Kompetens	1							x	5
J	Resursutnyttjande	1					x			4
K	Image	1			x					3

Poängsammanställning		Villkor
Smedby förskolor	72	
Certifiering - lägst	60	Alla kvalitetsområden steg 3 eller högre
Maxpoäng	126	